

WiderScreen.fi 3/2008**26.1.2009****Pedro Almodovar ja halun elokuva**

- Strauss, Frédéric: Almodovar on Almodovar

Saija Holm

Filosofian maisteri

Tulostettavat versiot- [htm](#)- [pdf](#)[\[takaisin\]](#)**Pedro Almodovar ja halun elokuva**

Almodovar on Almodovar on haastattelumuotoinen 'elämäkerta' edelleen hyvin elävän ja tuotteliaan espanjalaisen elokuvaohjaajan, Pedro Almodovarin, *toistaiseksi eletystä elämästä ja menestyksekkäästä urasta*. Cahiers du Cinéman toimittajan, Frédéric Straussin, vuosien varrella tekemiin haastatteluihin pohjautuvassa kirjassa ohjaaja kertoo, miten ja miksi pikkuvanhasta manchalaispojasta tuli yksi nykyajan tunnetuimmista ja tunnustetuimmista eurooppalaisista elokuvantekijöistä.

Hehkuvaa punaista ja korkeita korkoja

Salaisuuteni kukka, Lihan värinä, Korkeat korot... Pedro Almodovarin elokuvien nimet puhuvat lihallisesta aistillisuudesta, intohimosta ja seksuaalisuudesta. Hehkuvalle punaisella intohimoisia tarinoitaan maalaava Almodovar saattaa täydellisen absurdeissa maailmoissa elävät hahmonsä irrationalisiin tilanteisiin. Tämän kaiken hän tekee kuitenkin harkitun vakavasti ja juuri siksi täydellisen uskottavasti:

"Kaikki äidistäni on kuin screwball-komedialla, ja muistan miten totesin aina kun yritin selittää tarinan kulkua, että juttuhan on aivan järjetön. Ajattelin kuvata sen sekopäisen tarinan niin kuin se olisi draamaa." (s. 281)

Ohjaaja näkee nimenomaan vakavuuden syynä siihen, että ihmiset uskovat hänen elokuviensa esittämisiin maailmoihin: *"Ihmiset hyväksyvät sen, että miehellä on rinnat, he voivat katsella sellaista elokuvassa ilman ennakkoluuloja. Se on minun suuri voittoni."* (s. 281)

Halun ja monimuotoisuuden kuvaaja

Almodovar nimeää itsensä halun kertojaksi, elokuvansa halun elokuviksi. Yhdessä Agustin-veljen kanssa perustettu tuotantoyhtiökin on nimetty *Halun elokuvaksi (El Deseo)*. Nimi tulee Tennessee Williamsin näytelmästä *Viettelysten vaunu (Un tranvía llamado deseo)*, joka on kaikkien intohimodraamojen isä ja äiti – ja tietysti Pedro Almodovarin suosikkinäytelmä, joka vilahtaa ohjaajan puheissa vähän väliä.

Halun ja intohimon lisäksi monimuotoiset perheet, värikkäät henkilöhahmot, lapsuus ja yhteisöllisyys ovat läpi Almodovarin tuotannon toistuvia teemoja. Erityisesti hänet tunnetaan vahvojen naishahmojen kuvaajana, monenlaisen sukupuolisuuden ja seksuaalisuuden, mutta myös laajemmin inhimillisen olemisen laajan kirjon puolustajana. Transvetismi, naisellisuus ja välimerellinen machokulttuuri ovat kaikki läsnä ja leveästi esillä hänen elokuvissaan; oikeastaan näihin kiteytyy koko Almodovarin tuotanto, hänen 'ohjaajuutensa'.

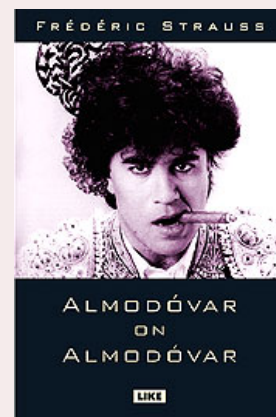
Almodovarin pintatasoltaan kevyissä, raikkaissa ja viihdyttävissä elokuvissa onkin roppakaupalla politiikkaa, jolla ei ole mitään tekemistä juhlapuheilla kuorutetun puoluepolitiikan kanssa, mutta kaikki elävän elämän kanssa. Almodovarin elokuvissa henkilökohtainen on todella poliittista ja henkilökohtaisesta myös nousee kevyesti yleiselle ja yhteiskunnalliselle tasolle.

Almodovar on Almodovar

Kirjan otsikolle uskollisena haastatteluissa puhutaan elokuvien lisäksi paljon myös ohjaajasta itsestään. Heti kirjan alussa Almodovar paljastaa inhoavansa haastatteluja. Ironisoiden hän myös toteaa olevansa ammattimainen palkintojen pokkaaja, viitaten tällä paitsi viime vuosien menestykseensä myös julkisuuskuvansa, joka on erittäin voimakkaasti henkilöitynyt: hänen elokuvistaan puhutaan ennen kaikkea Almodovarin elokuvina.

Julkisuuskuvansa jopa hämmentyneenä ironisoiva Almodovar tuntuu suhtautuvan julkisuuteen korostetun negatiivisesti, osittain varmasti jalkojensa maassa pitämiseksi. Varsinkin Cannesin elokuvajuhlilta pokkaamiensa palkintojen ja Oscarin jälkeen ovat olleet avoimna omapäiselle ohjaajalle sekä eri puolilla vanhaa mannerta että merten takana Hollywoodissa.

Ironinen etäännyttäminen ei Almodovarin tapauksessa ole kylmäävää tai vastenmielistä. Hänellä on ohjaajalle tavattoman tarpeellinen kyky hurmata ihmiset, saada heidät kuuntelemaan itseään. Almodovar tekee tämän paitsi taitavasti, myös vaivattoman oloisesti ja

pakottomasti fiktion pakenemalla. Totuutta ja fiktiota railakkaasti sekoittavia tarinoita hänellä riittää ja niissä on imua ja vetoa, jonka vietäväksi on nautinnollista antautua.

Sanoista kuviksi

Yllättäen erittäin visuaaliseksi elokuvantekijäksi mielletty Almodovar kertoo elokuviensa lähtevän liikkeelle sanoista: *"Minulla on aina ensin sanoja, puhetta – tarina jonka pohjalta kuvat syntyvät."* (s. 290) Almodovarin ylenpalttiset käsikirjoitukset syntyvät salapoliisityönä, jonka etenemisen ohjaaja kuvailee olevan uteliaisuuden ansiota: *"Elokuva on uteliaisuutta, hyvin voimakasta uteliaisuutta, jonka voimasta voi syntyä suurta rakkautta, hienoja elokuvia ja elämän tärkeitä päätöksiä."* (s. 309)

Tämän ja monta muuta pientä ja suurempaa salaisuutta Straussin ja Almodovarin yhdessä kokoama kirja paljastaa. Lopputulos on mielenkiintoinen ja liikuttava, joskin toisteinen ja ainoastaan niin syväluotaava kuin Almodovar sen antaa olla: ohjaajan tilanteen hallintakyky loistaa varsinkin niistä kysymyksistä, joihin hän ei vastaa. Strauss ei vaadi vastauksia ohitettuihin kysymyksiin, ja kirjasta paistaakin Almodovarin kyky ohjata ja hallita tilannetta kuin tilannetta. Kaiken tämän hän tekee kuitenkin pehmeästi ja hurmaavalla, kauas ohjaajiin usein assosioituvasta aggressiivisesta manipulatiivisuudesta ehtivällä tavalla.

Kuten kaikissa ohjaajahaastatteluissa, on Straussin sinänsä ansiokkaasti koostamassa kirjassakin vaarana se, että ohjaajan häkellyttävän rehellinen ja suora avoimuus kostautuu ristiriitaisuuksina ja spontaaniuden aiheuttamina päähänpölkähdyksinä, jotka ohjaaja itsekin olisi tarkemman harkinnan jälkeen saattanut todeta pöhhöiksi, keskeneräisiksi, jopa virheellisiksi.

Muutamassa kohdassa kirjaa spontaaniudesta todellakin seuraa toisteisuutta ja huolimattomuudesta ristiriitaisuutta: ensin ohjaaja kritisoi saksalaisten tapaa dubata elokuvat – ja hetkeä myöhemmin kiittelee espanjan kielen rikkautta ja kuulumista dubbauksen ansiosta (s. 276 ja 293). Myös ohjaajalle selvästi hyvin tärkeän äidin kuolemaa käsitellään useaan otteeseen ja osittain täysin samoin sanoin (s. 287-288 ja s. 296-300).

Pienistä onnahteluista huolimatta *Almodovar on Almodovar* on varsin viihdyttävä kertomus omaperäisen nuorukaisen pitkästä matkasta Francon ajan kurimuksesta Espanjan ja koko maailman juhlimaksi elokuvataiteilijaksi.

Saija Holm

[WiderScreen.fi 3/2008](http://www.widerscreen.fi/3/2008)

Lähteet

Strauss, Frédéric 2008. *Almodovar on Almodovar* (alk. Conversation avec Almodóvar, Cahiers du Cinema, 2000). Helsinki: Like.

© WiderScreen.fi 26.1.2009

ISSN 1795-6161

wider
screen

arkisto

toimitus

palaute

